

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА
ДИЗАЙНУ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
КУЛЬТУРИ І КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ
КАФЕДРА СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА І КУЛЬТУРИ**

ДЕМОНСТРАЦІЯ ТВОРЧОГО ПРОЄКТУ

(Анотація до творчого проєкту

«Створення образу за моноп'єсою Жана Кокто “ Людський голос”)

Мусійчук Рімма Романівна

здобувач першого бакалаврського

рівня вищої освіти

спеціальність - 026 Сценічне мистецтво

ОП «Акторська майстерність та

продюсування»

Керівник творчого проєкту -

народний артист України, професор

Сомов Лев Миколайович

Посилання на відеофіксацію творчого проєкту:

<https://www.youtube.com/watch?v=WQ5cPGgs3kE>

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ВИКОНАВЧА СКЛАДОВА ПРОЄКТУ	3
1.1. Стислі дані про виконавця	3
1.2. Стислі дані про колектив та партнерів	3
РОЗДІЛ 2. ОПИС ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ	5
2.1. Формулювання фахового завдання кваліфікаційної роботи	5
2.2. Тема дипломної вистави	5
РОЗДІЛ 3. ПРОЦЕС РОБОТИ НАД ДИПЛОМНИМ ПРОЄКТОМ	
3.1. Стислий опис дипломної вистави	7
3.2. Формулювання здобувача освіти процесу роботи над роллю	7
РОЗДІЛ 4. ВИСНОВКИ.....	11
4.1. Висновки здобувача освіти з приводу створення дипломної роботи....	11
РОЗДІЛ 5. ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА.....	13

РОЗДІЛ 1. ВИКОНАВЧА СКЛАДОВА ПРОЄКТУ

1.1. Стислі дані про виконавця

Мусійчук Рімма Романівна, студентка групи БАМП 1-21 спеціальності «Сценічне мистецтво та продюсування» Київського національного університету технологій та дизайну, обрала для дипломної кваліфікаційної роботи моновиставу за п'єсою Жана

Кокто «Людський голос». Вибір саме цієї ролі був продиктований глибоким особистим відгуком на тему жіночого болю та втрати. Сьогодні ця тема є особливо актуальною — втрата коханої людини, незалежно від обставин, завжди болісна і глибока.

Основним викликом під час роботи над образом стало утримання уваги глядача протягом усієї вистави. Оскільки це монологічна форма, вся сценічна динаміка

залежить виключно від виконавиці. За відсутності партнера на сцені акторка має постійно тримати емоційну напругу та передавати внутрішній біль так, щоб кожен

глядач міг впізнати у цьому переживанні щось своє. Цей біль — універсальний, глибоко людський і водночас дуже інтимний.

1.2. Стислі дані про колектив та партнерів

Творчим керівником дипломного проєкту є Лев Миколайович Сомов — видатний український актор театру і кіно, режисер, драматург та педагог, Народний артист

України. Його багаторічна кар'єра охоплює численні ролі у провідних театрах країни, а також участь у створенні незалежних театральних проєктів, що свідчить про його глибоке розуміння сценічного мистецтва та інноваційний підхід до театральної творчості.

Сомов є провідним актором Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі Дніпра з 1995 року. Його акторський доробок включає участь у виставах таких театрів, як Київський національний академічний театр російської драми імені Лесі

Українки та театр «Браво». Крім того, він є автором п'єс «Гіркий роман» та «Довершений Чарлі», а також сценаріїв для телесеріалів. Його режисерські роботи відзначаються глибоким психологізмом та увагою до деталей.

Сомов є багаторазовим лауреатом професійної театральної премії

«Київська пектораль»:

- 1997 — за кращий дебют року за п'єсу «Гіркий роман» .
- 2004 — у номінації «Краще виконання чоловічої ролі другого плану» за роль Міши у виставі «Море... Ніч... Свічки...» .
- 2012 — за пластичне рішення дитячого спектаклю «Пасажир у чемодані» .
- 2018 — за найкраще виконання чоловічої ролі у виставі «Життя попереду», де він зіграв Мадам Розу .

Співпраця з Левом Миколайовичем у рамках дипломного проєкту надала мені унікальну можливість зануритися в професійне середовище високого рівня. Його досвід та наставництво були безцінними у процесі підготовки моновистави, сприяючи глибшому розкриттю образу та розвитку моїх акторських навичок.

РОЗДІЛ 2. ОПИС ДИПЛОМНОГО ПРОЄКТУ

2.1. Формулювання фахового завдання кваліфікаційної роботи

Фахове завдання дипломної кваліфікаційної роботи полягає у створенні завершеного, емоційно достовірного художнього образу в межах моновистави за п'єсою Жана Кокто «Людський голос». Особливістю проєкту є виконання головної та єдиної ролі, що передбачає повне занурення виконавця у психологічний стан персонажа, побудову внутрішньої драматургії та емоційного напруження без зовнішнього партнера.

Моновистава як жанр вимагає від виконавця не лише високого рівня сценічної майстерності, а й здатності утримувати увагу глядача впродовж усього сценічного часу самотійно. У даному випадку виконавиця реалізовує складне творче завдання — передати глибину внутрішнього конфлікту героїні, котра переживає болісну втрату коханої людини. Робота побудована на внутрішньому діалозі з уявним співрозмовником, якого глядач не бачить і не чує. Це вимагає тонкої акторської техніки: створення ілюзії присутності партнера, точного відтворення інтонацій, ритму діалогу та пауз, які не закладені у класичному реплічному обміні.

Особливе значення має глибока психологічна трансформація персонажа: від сподівання і ніжності до болю, втрати орієнтирів, розпачу і можливої межі між реальністю та ілюзією. Відкритість драматургії, що не дає однозначної відповіді — чи справжній її співрозмовник, чи це лише плід її уяви — надає ролі додаткової складності. Втілення таких станів потребує від виконавиці не лише професійної зрілості, а й здатності до глибокого емоційного аналізу, точності в передачі внутрішніх змін та витриманого акторського ритму.

Таким чином, виконання цієї ролі у межах кваліфікаційної роботи стало демонстрацією готовності до професійної діяльності в галузі сценічного мистецтва, здатності працювати з психологічно складним матеріалом, формувати образ через глибоку акторську дію та бути відповідальною за весь драматичний простір вистави.

2.2. Тема дипломної вистави

«Людський голос» Жана Кокто. Моновистава. Роль Жінки.

Дипломна вистава створена за мотивами п'єси Жана Кокто «Людський голос» (*La Voix Humaine*), написаної у 1928 році. Це камерна психологічна драма, побудована у формі телефонного монологу жінки, яка переживає розрив зі своїм коханим. Дія твору триває протягом однієї телефонної розмови, яка поступово перетворюється на емоційну сповідь і виводить глядача до межі між реальністю, пам'яттю та уявою.

Жан Кокто — французький поет, драматург, художник, кінорежисер і представник мистецького авангарду XX століття. Його твори часто мають глибокий символічний підтекст, іноді балансують між сновидінням і дійсністю. На момент написання «Людського голосу» Кокто вже був відомий у паризькому мистецькому середовищі. П'єса виникла у період його особистої кризи та втрати, коли тема самотності, болю втрати й ілюзорності кохання набула для нього особистісного звучання. Образ жінки, яка веде розмову з мовчазним телефоном, уособлює розірваний зв'язок між людьми, глибоку потребу в близькості, яку неможливо реалізувати.

Тема вистави є актуальною в будь-який час, зокрема й сьогодні. Вона порушує універсальні питання: як жінка переживає втрату кохання, як трансформується її внутрішній світ під впливом болю, як важко залишатися почутою, коли на тому кінці дроту — тиша. В епоху цифрової комунікації, емоційної ізоляції та зростання психологічної напруги, п'єса «Людський голос» знову набуває особливої сили. Стан героїні, її відчай, відданість, самозречення і поступове емоційне оголення близькі багатьом сучасним жінкам, незалежно від їхнього віку чи досвіду.

Обрання саме цієї п'єси як матеріалу для дипломної моновистави стало можливістю не лише реалізувати професійні акторські навички, але й осмислити жіночу емоційність як складну, глибоку і гідну художнього вираження тему. Психологізм тексту, відсутність зовнішнього партнера, необхідність «програвати» внутрішній діалог, де слова співрозмовника доводиться відтворювати подумки — усе це вимагало високого рівня сценічної концентрації, технічної точності та емоційної відкритості.

РОЗДІЛ 3. ПРОЦЕС РОБОТИ НАД ДИПЛОМНИМ ПРОЄКТОМ

3.1. Стислий опис дипломної вистави

Дипломна вистава «Людський голос» за п'єсою Жана Кокто — це камерна монодрама, у центрі якої — внутрішній світ жінки, що переживає прощання з коханим. Вистава побудована як монологічний потік свідомості, що поступово розкриває глибокі емоційні шари персонажа — від спокою та надії до відчаю, болю й розпаду внутрішньої цілісності.

Дія відбувається протягом однієї телефонної розмови, яка стає для героїні останньою спробою утримати зв'язок із коханою людиною. Головна складність полягає у відсутності партнера на сцені — діалог існує лише у свідомості глядача, як відлуння відповідей, які акторка вимушена уявляти і емоційно «грати» за двох. Це створює надзвичайно тонкий і напружений сценічний простір, де глядач постійно тримається в емоційній напрузі.

Вистава розкриває теми кохання, залежності, втрати себе у стосунках, і, зрештою, — відчаю, який на межі з психічним зломом. Твір відкритий до інтерпретацій: чи справді розмова відбулася, чи все це — галюцинація героїні, яка не змогла пережити втрату.

Завдяки своїй психологічній багатшаровості, вистава апелює до кожного глядача, який хоч раз у житті стикався з болем нерозділеного або втраченого кохання.

Унікальність цієї постановки полягає в інтимному контакті між акторкою й аудиторією: сцена перетворюється на внутрішній простір думок і почуттів персонажа, а кожен глядач стає співучасником її психологічного занурення. Моновистава не дозволяє знизити внутрішню температуру — жодного партнера, жодного стороннього фокусу. Кожна емоція, кожна пауза, кожен жест або зміна голосу несуть зміст і ритм. Це акторське випробування високого рівня складності, адже баланс між правдоподібністю, технікою і глибиною переживання повинен зберігатися протягом усього сценічного часу.

Вистава стала важливою професійною віхою для виконавиці ролі, оскільки вимагала максимальної концентрації, аналітичного мислення, акторської витримки й внутрішнього заглиблення. Це також стало нагодою проявити набуті у процесі навчання вміння — від емоційної трансформації до утримання

сценічної дії без партнерів і додаткових ефектів. Така форма — іспит на акторську зрілість.

3.2. Формулювання здобувача освіти процесу роботи над роллю

Робота над роллю у моновиставі за п'єсою Жана Кокто «Людський голос» стала справжнім випробуванням як з професійної, так і з особистої точки зору. Вперше опинившись одна на сцені впродовж усього сценічного часу, виконавиця мала тримати глядача в постійному емоційному контакті, не маючи жодної допомоги від партнера. У цьому контексті створення внутрішньо наповненого, багат шарового образу набуло особливої ваги.

У процесі підготовки було застосовано методи емоційної пам'яті та акторського аналізу тексту. Першочергово була здійснена детальна робота з текстом: розбивка на частини, структурний аналіз, окреслення внутрішніх ліній героїні. Згодом — вивчення контексту написання п'єси, біографії автора, яка вже частково була знайома, адже саме ця глибока особиста зацікавленість і привела до вибору цієї роботи. Допоміжною складовою стали консультації з режисером Левом Сомовим, які відкрили нові ракурси осмислення теми: вік героїні, ідея її тотального розпаду, а також гіпотеза про автобіографічні паралелі автора-чоловіка, котрий, імовірно, сам пережив подібну втрату.

Виконавиця звернулась до візуального матеріалу — переглянула вистави інших актрис та сучасну екранізацію «Людського голосу», що надала додаткову глибину інтерпретаціям. Проте головна увага була зосереджена на внутрішній трансформації героїні, яка з кожною хвилиною змінюється, коливаючись між болем, гнівом, надією, розпачем і повною внутрішньою порожнечою. Її настрій, репліки, інтонації та навіть мовчання — все визначається емоційним навантаженням, яке вона несе. Особливо болючими виявилися моменти згадування щасливого минулого, адже вони лише підсилюють трагізм теперішнього.

Однією з технічних і творчих складностей було створення ефекту діалогу, якого в реальності не існує: глядач чує лише одну сторону телефонної розмови, але повинен уявити присутність співрозмовника. Уявний партнер не був

повноцінною активною фігурою – радше дзеркалом для переживань героїні. Через паузи, інтонаційні зсуви, мовчання, зміни в емоційному забарвленні – глядач отримувал можливість самостійно

«прочитати» другу сторону діалогу. У цьому сенсі тиша стала повноцінним художнім засобом – засобом, який промовляє.

Головним викликом під час репетицій стало емоційне утримання сценічного градусу та ритму. Самостійне проживання ролі, глибока емпатія до болю героїні потребували надвисокої концентрації, внутрішньої дисципліни та сили. Складність полягала в тому, щоб не “переграти” біль, не скотитися в мелодраму, водночас не втрачаючи справжньої емоційної напруги.

Особливої уваги заслуговує змістовне ядро вистави. Хоча на поверхні п’єси розповідає про розрив між чоловіком і жінкою, глибше вона розкриває тему внутрішньої травми особистості, що стикається з відчуттям залишеності, із самотністю, яка розчиняє ідентичність. Вистава демонструє руйнування особистісного «я» в зіткненні з втратою, що актуалізується в сучасному світі, де емоційна ізоляція стала майже нормою.

Виконавиця прагнула передати глядачеві універсальний біль втрати, той, який хоч раз переживав кожен, хоч і в різних «температурах». Робота над цією роллю відкрила нові глибини акторського проживання, навчила зосередженості, тонкому слуханню себе й тиші, та стала важливим етапом професійного становлення.

Поступове входження в образ супроводжувалося не лише технічними викликами, а й внутрішньою трансформацією. Героїня п’єси Кокто — жінка, яка опинилася перед

прірвою самотності, втрати, розчарування, і в той же час — глибокого, нероздільного кохання. Акторка мусила не просто грати біль, а по-справжньому його пропустити через себе, сформувати індивідуальне проживання кожного емоційного переходу.

Кожна сцена, кожна інтонаційна пауза ставали тестом на чесність та глибину відчуттів.

У процесі репетицій відбулося декілька важливих відкриттів. По-перше, що справжній емоційний вплив досягається не силою зовнішніх проявів, а внутрішнім наповненням пауз, тиші, погляду. По-друге, що роль у

моновиставі — це не лише текст, а й темп, ритм, м'язова пам'ять, дихання. Навіть найменше відхилення могло призвести до втрати фокусу уваги глядача, а отже — до руйнування драматичної напруги. Така відповідальність за сцену вимагає повної віддачі і глибокого самоконтролю.

Робота над «Людським голосом» стала акторською ініціацією — переходом від навчального досвіду до професійного, де кожне слово, кожна емоція й кожна дія мають вагу. Виконання цієї ролі стало підсумком усього отриманого впродовж навчання: технічної майстерності, емоційної виразності, сценічної етики, вміння працювати із психологічно складним матеріалом. Цей досвід є не лише творчим досягненням, а й особистісною перемогою над страхом, невпевненістю, внутрішніми межами.

РОЗДІЛ 4. ВИСНОВКИ

4.1. Висновки здобувача освіти з приводу створення дипломної роботи

Робота над дипломною моновиставою «Людський голос» за п'єсою Жана Кокто стала для мене не лише підсумком навчального шляху, а й справжнім акторським випробуванням. Вперше виконуючи монороль, я взяла на себе повну відповідальність за утримання глядацької уваги, динаміку сценічної дії та передачу глибоких психологічних процесів героїні. Така форма вистави вимагала максимальної самодисципліни, чіткого володіння темпоритмом, роботи з тишею, паузою та внутрішнім монологом.

П'єса Кокто, написана у 1930-х роках, виявилася надзвичайно актуальною і в наш час. Її тема — самотність, біль утрати, психологічне розщеплення жінки в стані прощання з коханням — виявилась універсальною і глибоко особистою. Під час роботи над роллю було застосовано акторський аналіз тексту, метод емоційної пам'яті, вивчення біографії автора, перегляд інтерпретацій вистав у виконанні інших акторок, що дало змогу сформувати власне трактування образу. Також вагомий вплив мали консультації з режисером дипломної роботи, Левом Сомовим, які дозволили побачити приховані шари змісту п'єси та розкрити героїню в її справжній складності.

Особливо складним завданням стало психологічно достовірне відтворення внутрішніх змін героїні: її коливань між ніжністю та агресією, спогадами та болем, мрією та відчаєм. Кожна зміна настрою вимагала точного емоційного переходу, що підкріплювався пластикою, голосом, інтонацією й мікроемоцією. У виставі ключову роль відіграли не тільки слова, а й мовчання — те саме мовчання, що промовляє глибше, ніж текст.

Виконання цієї ролі стало актом глибокого особистого дослідження та професійного зростання. Була створена щира, вразлива, глибока історія жінки, яка проходить через розпад себе — й водночас дарує глядачам можливість пізнати власний біль і співпережити його. Ця дипломна робота засвідчила готовність здобувачки до професійної діяльності в театрі, а також відкрила нові горизонти для

подальшого творчого пошуку.

Постановка «Людський голос» у форматі моновистави вимагала не лише акторської техніки, а й глибокої внутрішньої чесності. Пережити біль, втрату, розчарування, страх самотності — все це необхідно було не імітувати, а прожити на сцені. Власний досвід, спостереження за людьми, рефлексія над жіночою вразливістю й силою допомогли створити правдивий, емоційно насичений образ. Робота з емоційною пам'яттю стала ключем до автентичного виконання, адже кожен нюанс почуття мав свою внутрішню основу.

Особливу увагу приділено темі психологічного розщеплення особистості: телефонна розмова виявилась не стільки діалогом із чоловіком, скільки спробою зберегти зв'язок із частиною себе, яка все ще живе в минулому. Героїня ніби балансує між реальністю і уявою, любов'ю і самознищенням. Саме цей психологічний аспект — внутрішнє роздвоєння, метафізичне самозаперечення й намагання зберегти гідність — став одним із головних викликів у грі.

Не менш важливою стала сценічна структура: моновистава не давала простору на технічні паузи або зміну акцентів за рахунок партнера. Весь тягар ритму, змісту, атмосфери й темпоритмічного дихання вистави тримався виключно на акторці. Це вимагало повного залучення уваги, чутливості до кожної паузи, до кожної інтонації — саме в цьому проявилася акторська зрілість і самостійність. Успішне подолання цієї складності стало не тільки досягненням у рамках дипломного проєкту, а й серйозним творчим досвідом.

Вистава викликала емоційний резонанс у глядачів, що ще раз довело силу теми та глибину її сценічного втілення. Це не просто історія про розрив стосунків, це історія про людину, яка намагається залишитися живою у своєму болю, не втратити себе, попри нищівну втрату. Такі постановки мають надзвичайне значення — і для виконавця, і для публіки, адже вони стають простором катарсису, співпереживання й очищення.

РОЗДІЛ 5. ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бондарева О. Сучасна українська монодрама: становлення нового жанрового канону. *Вісник Прикарпатського університету. Філологія (літературознавство)*. 2007. Вип. 13/14. С. 42–47.
2. Cocteau J. *Le Livre Blanc* (Peter Owen Modern Classic). Peter Owen Ltd, 2000. 76 p.
3. Cocteau J. *The Human voice*. London : Vision Press, 1951. 87 p.
4. Steegmuller F. *Cocteau, a biography*. Boston. 583 p.
5. Zharkykh T., Polikarpova N. МОНООПЕРА «ЛЮДСЬКИЙ ГОЛОС» Ф. ПУЛЕНКА: ВИКОНАВСЬКО-СЦЕНІЧНА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ. *Музикознавча думка Дніпропетровщини*. 2024. № 27. С. 343–364. URL: <https://doi.org/10.33287/222465>(дата звернення: 02.06.2025).
6. Бортнік Ж. І., Bortnik Z. І. Сучасна монодрама як культурно-історичний феномен: генеза, поетика, рецепція : dissertation. 2016. URL: <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/16329>(дата звернення: 02.06.2025).
7. Баканурский А. Г., Корнієнко. В. В. Театрально драматичний словник XX століття. Київ : Знання України, 2009. 319 с.
8. Opanasyk O., Yur M. THEATRE EDUCATION AND PERFORMING ARTS IN THE PERIOD OF SOCIO-CULTURAL TRANSFORMATIONS: DEVELOPMENT STRATEGIES. *Pedagogical Education: Theory and Practice*. 2019. Vol. 2, no. 26. P. 148–153. URL: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2019-26-2.148-153>(date of access: 02.06.2025).
9. Абрамович О., Ліпатов К. Сценічне та екранне мистецтва: форми інтеграції в сучасному соціокультурному середовищі. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені*

І.К.Карпенка-Карого. 2023. № 32. С. 56–62. URL:
<https://doi.org/10.34026/1997-4264.32.2023.281323>(дата звернення:
02.06.2025).

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ КУЛЬТУРИ
І КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ
КАФЕДРА СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА І КУЛЬТУРИ

Програма атестаційного екзамену
(демонстрації творчого проєкту) студентів групи БАМП 1– 21

18 червня, 12.00 год.

Жан Кокто

«Людський голос»

Керівник творчого проєкту – н.а. України, професор кафедри сценічного
мистецтва і культури

Л.М.СОМОВ

Київ 2025 рік

(вул. Мала Шияновська 2, корп. 9, «Ковчег»)

Дійові особи та виконавці

1. «Жінка» – Мусійчук Рімма

Викладачі майстерні

Керівник творчого проєкту – н.а. України, професор кафедри сценічного мистецтва і культури - Лев Сомов

викладач зі сценічної мови – Алла Бінесєва

викладач з вокалу – Ірина Білоус

викладач з хореографії – Діана Карпенко

викладач зі сценічного руху – Назар Майборода